

Inštitút zamestnanosti

Inkluzívne zamestnávanie

Michal Páleník

www.iz.sk

- Bez práce posledný rok
- Nemajú objektívne prekážky
  - Zdraví
  - Správny vek
  - ...

- Registrovaný UoZ dlhšie ako rok
- §8 c
- 213 tisíc ľudí

§8 m) - nezískal 1.platené zamestnanie pred nástupom na výkon trestu – 25 ľudí

§8 n) - občan po skončení ústavnej a ochrannej výchovy - 19

§8 o) - občan po prepustení z výkonu trestu alebo väzby - 680

Bez pravidelne plateného zamestnania posledný rok

- §8 e
- 12 000 ľudí

- Vyradení UoZ pre nespolutpřácu
- Odradení
- ...

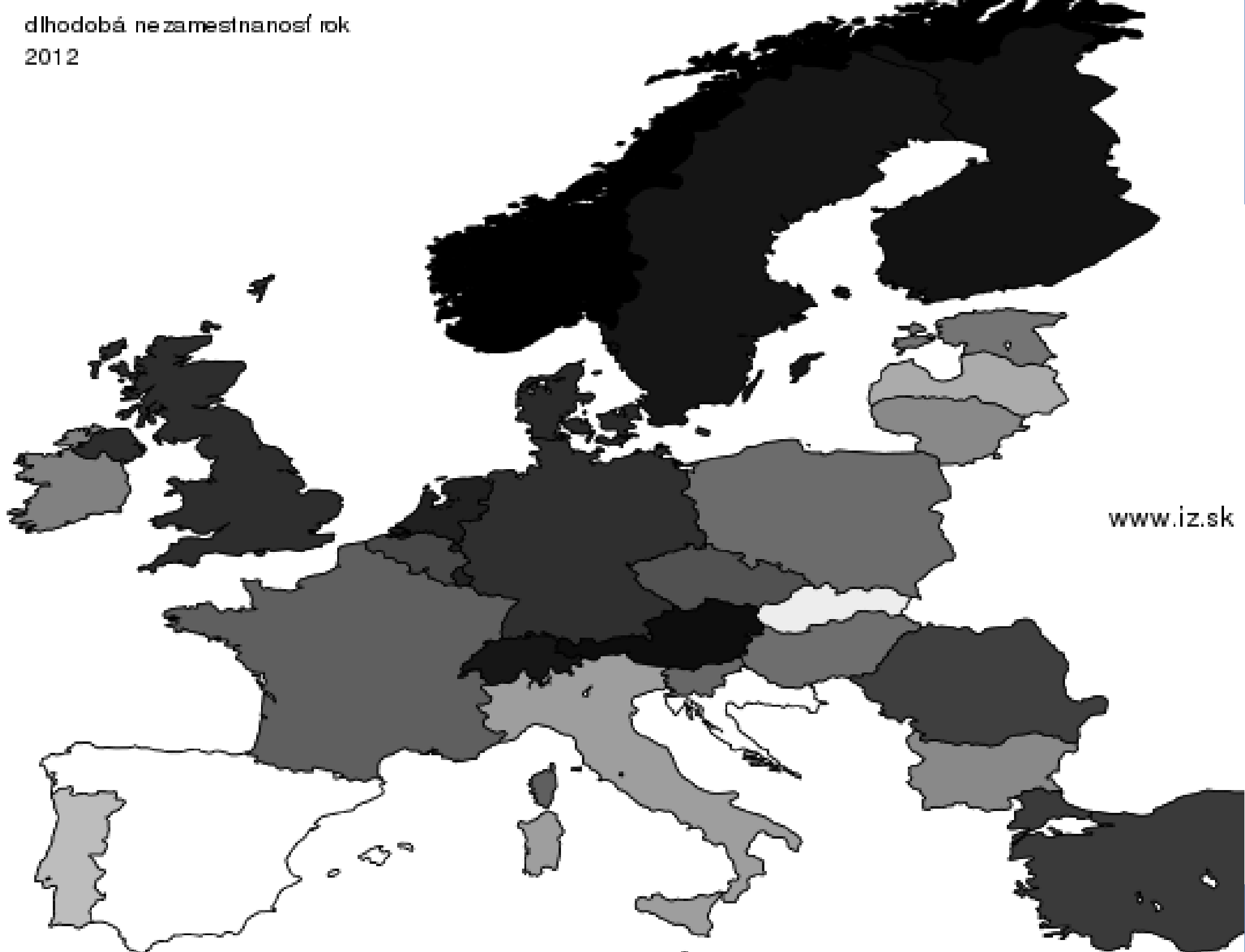
- Spolu **250 000 ľudí**
- Najväčšou skupinou sú dlhodobo nezamestnaní

Dlhodobá nezamestnanosť v EÚ

- Do r. 2010-2011 bolo na čele Slovensko
- Do r. 2005 na našej úrovni iba Poľsko, podarilo sa im ju znížiť (drobní poľnohospodári)
- Grécko a Španielsko
- Chorvátsko

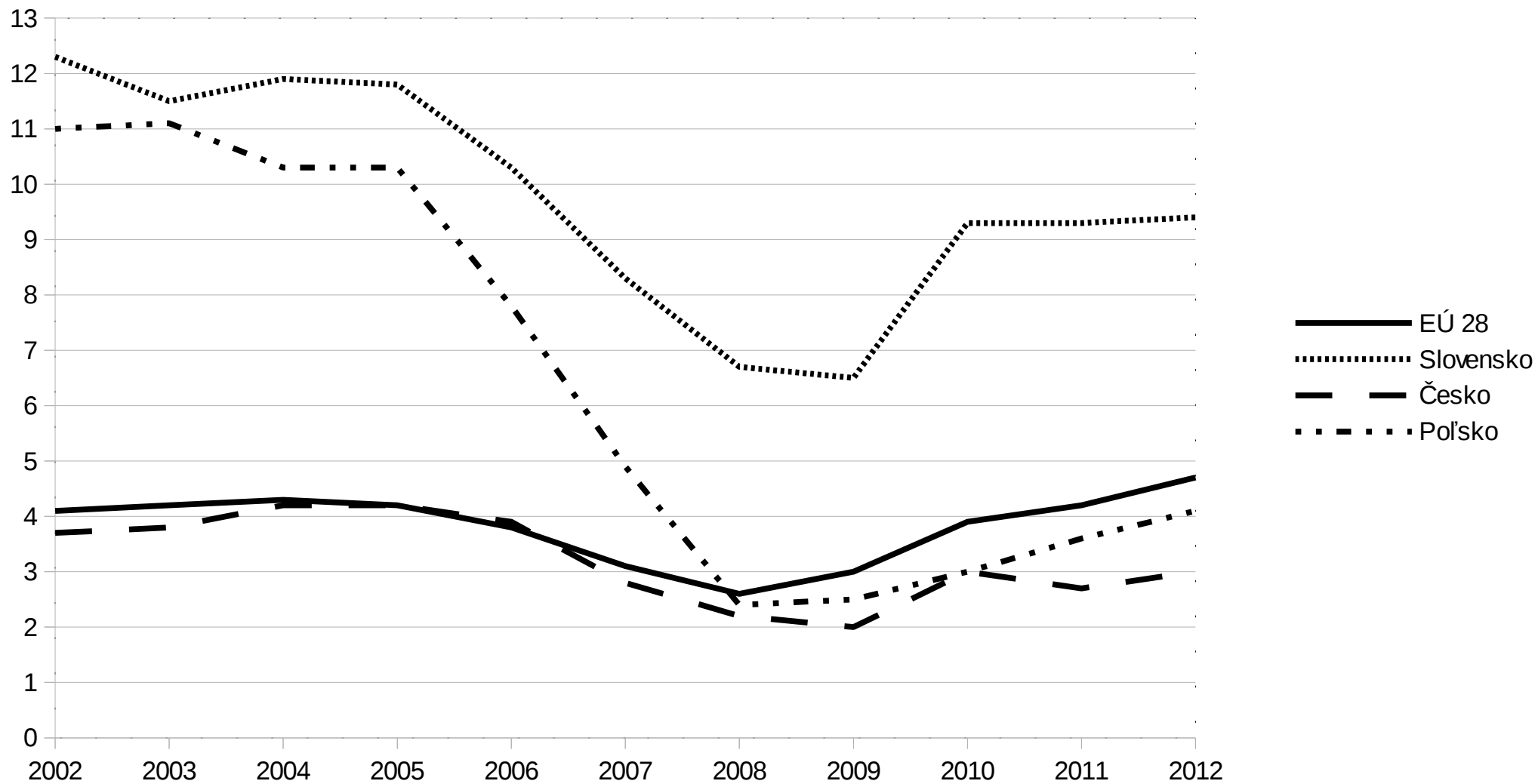
dlhodobá nezamestnanosť rok
2012

www.iz.sk

Dlhodobá nezamestnanosť v EÚ

Vývoj dlhodobej nezamestnanosti v SR

- Dlhodobo jedna z najvyšších v EÚ
- Ani počas hospodárskeho rastu v rokoch 2005-2008 sa neznižovala
- V roku 2012 viac ako 67 % z celkovej miery nezamestnanosti

- Dlhodobá nezamestnanosť je ich príčinou, ale aj dôsledkom
- SR ako celok 1:8
- 1:2 okresy 3 R + Kežmarok, Medzilaborce, Sabinov, Vranov nad Topľou, Rožňava, Trebišov

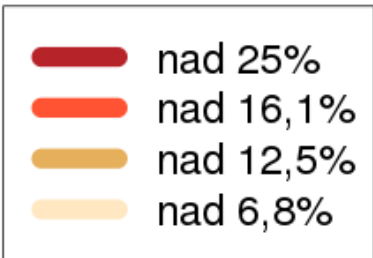
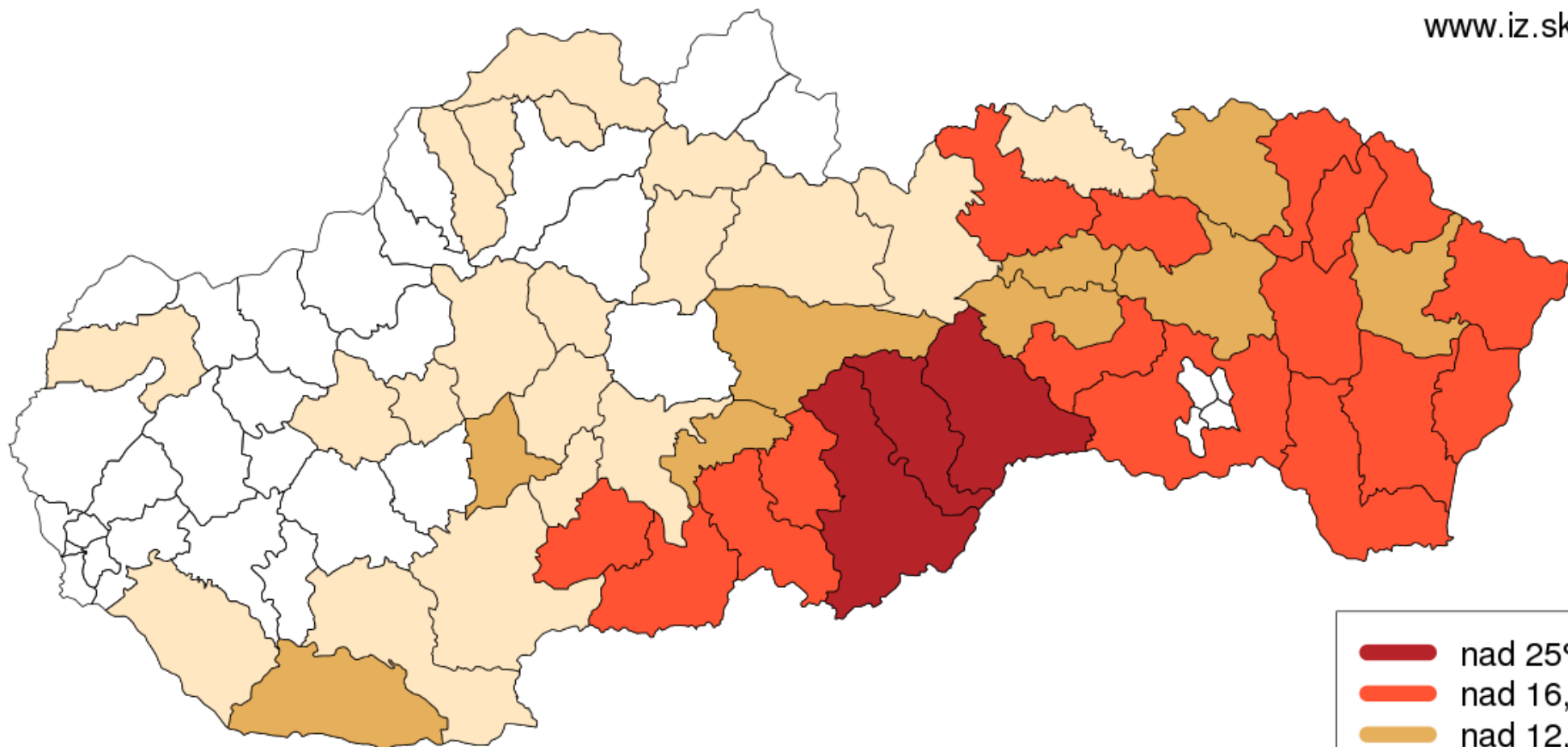

Dlhodobá nezamestnanosť v SR

Dlhodobá nezamestnanosť v okresoch

október 2012

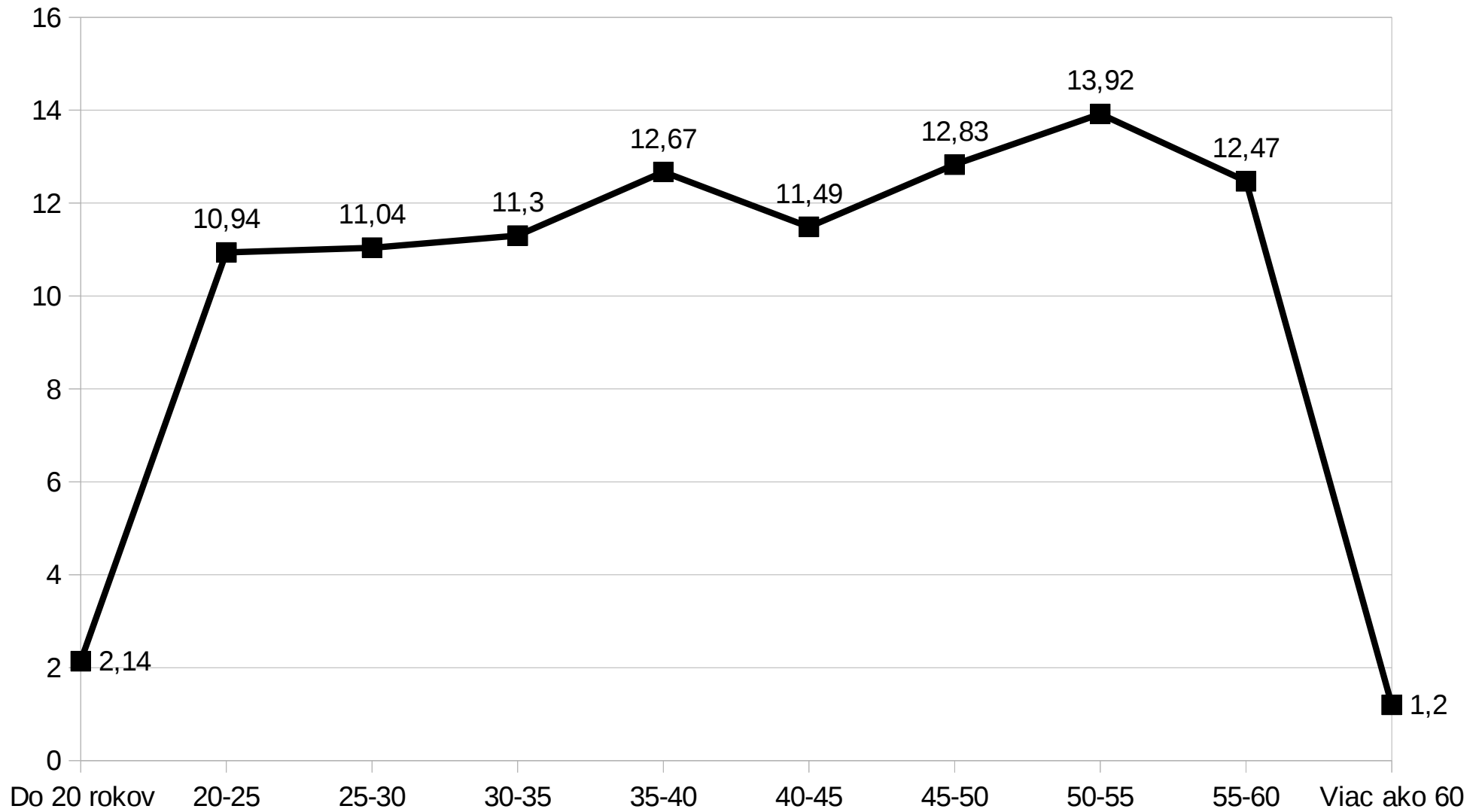
www.iz.sk

- Problém dlhodobej nezamestnanosti mladých

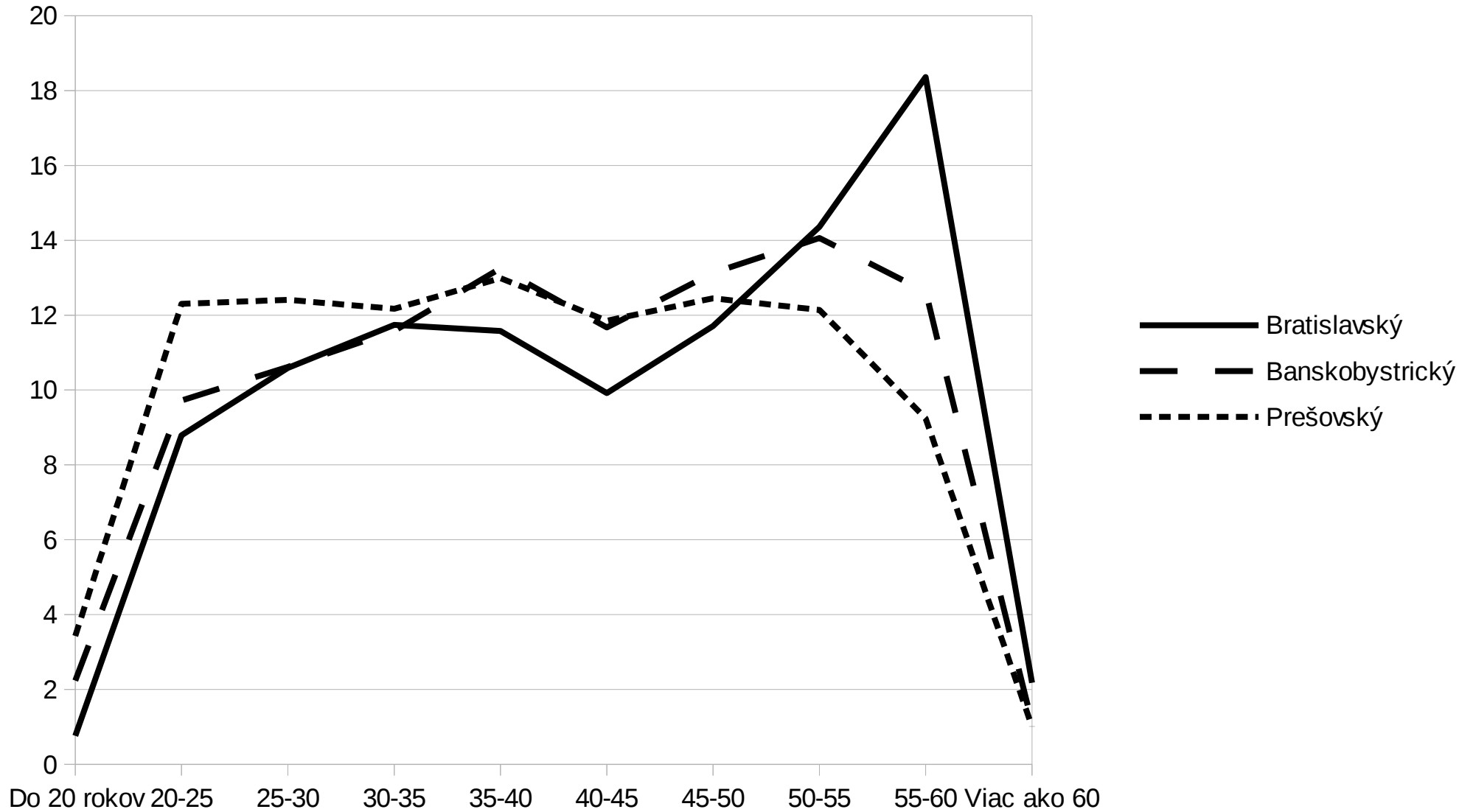

Podľa veku

Podľa veku

- Najmä nízkovzdelané osoby
- Bez maturity je u nás 60,96 % nezamestnaných
- Z toho 58,4 % dlhšie ako jeden rok
- Najhorší Banskobystrický kraj

- Spolu 250 000 ľudí
- Cieľ:
  - znížiť dlhodobú nezamestnanosť
  - za 10 rokov
  - o tretinu (100 000 ľudí)
- Treba zapojiť **50 000** osôb každý rok

Inštitút zamestnanosti

?

Požiadavky

Reálne a viditeľné efekty na nezamestnanosť

- Riešenie musí mať reálny potenciál zapojiť desaťtisíce dlhodobo nezamestnaných ročne a pôsobiť dlhodobo.

Štandardné zmluvné vzťahy

- Riešenie musí používať zmluvné vzťahy bežne používané v iných oblastiach ekonomiky.

- Riešenie musí vo svojom nastavení obsahovať dlhodobý primeraný tok financií, ktorých zastavenie by si vyžiadalo zásadné zmeny.

- Riešenie musí mať dôveru nielen účastníkov, ale aj širokej verejnosti.

- Riešenie musí byť administratívne jednoduché a byrokraticky nenáročné.

- Riešenie musí dávať nezamestnanému šancu u viacerých poskytovateľov.

- Inkluzívne podniky
- Inkluzívne verejné obstarávanie

- Podniky, u ktorých je istota, že práce odrobia ľudia z cieľovej skupiny
- Malé podniky
- Väčšina pracovníkov z cieľovej skupiny

- Veľa malých zákaziek
  - Do 14 000 € - práca na 3 mesiace
- ivevo – elektronický vestník inkluzívneho verejného obstarávania
- Zadanie má byť na A4
  - Jednoduché, administratívne nenáročné, transparentné

Náklady inkluzívneho zamestnávania

Náklady	Mesačné mzdové náklady	Počet osôb	Ročne, v tisícoch €
Cieľová skupina	476 €	50 000	285 542
Vedúci	714 €	12 650	108 363
Vyšší vedúci	1190 €	4 000	57 108
Spolu mzdové			451 014
Nemzdové náklady	30 %	193 292	
Spolu náklady			644 306
DPH			128 861
Spolu náklady			773 167

Úspory inkluzívneho zamestnávania

Výnosy a úspory vďaka inkluzívnemu zamestnávaniu, v prvom roku	V tisícoch €	Ako % celkových nákladov
Presun inej APTP	56 697	7 %
Zníženie objemu APTP	0	0 %
Zníženie počtu poberateľov DHN	110 466	14 %
Zvýšenie príjmov z priamych daní	168 358	22 %
Zvýšenie DPH – zamestnanci	28 048	4 %
Zvýšenie DPH – podniky	128 017	17 %
Priame sekundárne efekty	44 933	6 %
Spolu priame výnosy	535 279	70 %

Ťažko kvantifikovateľné finančné efekty

- 25 miliónov € na stravovanie zamestnancov
- Zníži sa kriminalita spôsobená chudobou (z 300 mil. €)
- Pohľadávky verejného sektora sa stanú vymožiteľné
- Pracujúci začnú platiť výživné (7 mil. €)

Ťažko kvantifikovateľné finančné efekty

- Zníži sa dopyt po službách detských domovov (z 52 mil. €)
- Povodne budú spôsobovať menšie škody
- Pekné prostredie priláka turistov

- Pocit užitočnosti a sebaúcty
- Lepší vzor pre deti
- Zveľadenie krajiny
- Kvalifikovanejšia pracovná sila
- Zlepšenie využívania verejnej dopravy
- ...

- Stoja tie efekty za 230 miliónov €?

Vplyv na verejné financie v horizonte 10 rokov

Výnosy a úspory vďaka inkluzívnemu zamestnávaniu	Rok 2014	2018	2023
Presun inej APTP	7 %	7 %	7 %
Zníženie objemu APTP	0 %	0 %	0 %
Zníženie počtu poberateľov DHN	14 %	28 %	40 %
Zvýšenie príjmov z priamych daní	22 %	35 %	46 %
Zvýšenie DPH – zamestnanci	4 %	6 %	7 %
Zvýšenie DPH – podniky	17 %	17 %	17 %
Priame sekundárne efekty	6 %	7 %	9 %
Spolu priame výnosy	70 %	100 %	126 %

Viaczdrojové financovanie

- Navýšenie o 8 %
- Ak 12 % minú formou inkluzívneho verejného obstarávania
- Viazanie na formu, nie účel
- 27 % z potrebného rozpočtu
  - 5 % z rozpočtu obcí

- Navýšenie štátneho rozpočtu o 2 %
- 3 % inkluzívnym VO
- Schodok sa nemení
- 68 % z potrebného rozpočtu

- Pomocné práce
- Percento z celkovej zákazky
- Výstavba/rekonštrukcia ciest, železníc, vlekov, hotelov, škôl, parkovísk, parkov, námestí,...
- Pri nastavení 2 % ide o 10 % z potrebného rozpočtu

- Ako súčasť iných projektov, stanovenie minimálneho percenta (napr. 15 %)
- Oprava hradov, zámkov, kultúrnych pamiatok, sociálne byty, verejné priestranstvá,...
- Pri nastavení 6 % ide o 15 % z potrebného rozpočtu

Spoločenská zodpovednosť podnikov

- Pozitívnym príkladom sú chránené dielne
- Potenciál: Vojenské lesy a majetky, Lesy SR, Vodohospodrárska výstavba, Slovenský vodohospodársky podnik, Národná diaľničná spoločnosť, ŽSR,...

- Cestovný ruch
- Protipovodňová ochrana
- Údržba ciest a ich okolia
- Údržba cyklistických chodníkov

- Turistické chodníky, národné parky, CHKO
- odstraňovanie inváznych rastlín, kladenie kamenných chodníkov, osádzanie tabúl, maľovanie značiek, čistenie potokov, zásobovanie neprístupných objektov, sčítavanie turistov,...

- Objednávanie fyzickými osobami
- Upratovanie, údržba zelene, pomocné stavebné práce, rúbanie dreva, ...

Potrebné kroky

- Zavedenie pojmu inkluzívny podnik – zákon o službách zamestnanosti
- Zavedenie pojmu inkluzívne verejné obstarávanie – zákon o verejnom obstarávaní

Zdroje finančných prostriedkov

- Zmena rozpočtovej legislatívy
  - Štátny rozpočet
  - Podielové dane
  - Operačné programy
  - Veľké VO
  - Daňové úľavy pre CSR
  - ...

Dobrá definícia inkluzívneho podniku

- Aby práce robila naozaj cieľová skupina
- Pamätá na všetky špeciálne situácie (priebežne dopĺňaná)
- Dobrá kontrola dodržiavania

Dobrý register podnikov

- Dobrý prístup podnikov k dátam o cieľovej skupine
- Dobrá informovanosť cieľovej skupiny o možných pracovných miestach

Podpora vzniku nových IP

- Dobré know-how
- Výmena informácií medzi nimi
- Zväz IP
- Tvorba manuálov a vzorových zmlúv

Dobry elektronicky vestnik inkluzivneho verejného obstarávania

- Aby umožňoval jednoduché vyhlasovanie IVO
- Jednoduché uchádzanie o IVO (filtrovanie podľa regiónu, typu práce)
- Vzory typických zákaziek
- Jednoduché uzatváranie zmlúv

Dobrá informovanosť a povedomie o zákazkách

- Vhodné zákazky
  - pre cieľovú skupinu
  - pre definíciu IP

- Plynulé zvyšovanie počtu podnikov a počtu zákaziek
- Oznamovanie obstarávaní primerane vopred

Dostatočné, priebežné a primerané zákazky

- Nutná koordinácia
- Dostatočný počet
- Rovnomerne počas celého roka
- Malé, ale veľa

- Férovosť a udržateľnosť
- Transparentnosť
- Štandardné podmienky zamestnávania a štandardná kontrola

Inštitút zamestnanosti

Inkluzívne podniky

- Aby práce v podniku odrobili ľudia z cieľovej skupiny

- Zamestnávať aspoň $\frac{3}{4}$ osôb z cieľovej skupiny
  - Štandardná pracovná zmluva
  - Doba určitá
  - Možnosť rýchlo opustiť podnik
- Zisk rozdeliť v rámci podniku, do práce s komunitou

- Vysoký podiel mzdových nákladov (min 70 %)
- Publikovanie krátkych mesačných a výročných správ
- Používanie iba zamestnaneckých zmlúv

- Vyhlasuje verejná správa alebo súkromný sektor
- Iba pre inkluzívne podniky
- Vyššia cena faktúry
  - Žiadne dotácie
- Štátna garancia množstva zákaziek

- Čo bude spadať pod inkluzívne, určí obstarávateľ
  - Aby sedel súčet v SR
- Rovnaké podmienky pre všetkých účastníkov IVO
- Žiadne doplňujúce podmienky
- Malé zákazky, veľa zákaziek

- Agentúry podporovaného zamestnávania, sociálne podniky, personálne agentúry
- Skupina generovaná dopytom
- Realizátori projektov ESF, FSR, koordinátori aktivačných prác, povodňovej ochrany
- ...

- Miesto sídla IP
- Miesto výkonu práce
- Miesto bydliska

Problémy dlhodobo nezamestnaných

- Sociálne vylúčenie
- Exekúcie
- Problémy v rodine
- Alkoholizmus
- Absentujúce pracovné návyky
- ...

Odmena za zamestnanie sa na otvorenom trhu práce

- Inkluzívny zamestnávateľ musí byť motivovaný uvoľniť inkluzívneho zamestnanca
- Odmena za čas a zdroje, ktoré zamestnávateľ vynaložil
- 30% zo mzdy zamestnanca prvých 6 mesiacov

- Poradenstvo (právne, ohľadom práce s cieľovou skupinou,...), výmena skúseností
- Podpora, spoločné riešenie problémov a špecifických situácií
- Zdieľanie vzorov zmlúv

Motivácia účastníkov prejsť na otvorený trh práce

- Inkluzívne zamestnávajúce nie je všeliek, nezamestnaný sa musí sám chopiť šance, ktorú mu poskytnú inkluzívne podniky
- Potrebná štandardná APTP pri výstupe na otvorený trh práce

Inštitút zamestnanosti

Inkluzívne zamestnávanie

Michal Páleník

www.iz.sk